

Perceptions and Knowledge About Doping Among Disabled Elite Athletes Iran

Article Info

Article type:

Research Article

Article history:

Received:

Received in revised form:

Accepted:

Published online:

Keywords:

Athletes,
Disabled,
Doping,
Knowledge,
Perceptions

ABSTRACT

Introduction: The present study investigates the perceptions and knowledge related to doping among elite disabled athletes Iran.

Methods: The research method used in this study was qualitative (thematic analysis) and exploratory in nature, and was conducted in a field setting. Participants in the study (16 individuals) were elite disabled athletes who were members of the national team and had experience in Paralympic competitions. These participants were selected using purposive sampling and snowball sampling techniques until theoretical saturation was reached. The data collection tool was a semi-structured interview, and the data obtained from the interviews were analyzed using coding techniques. The validity and reliability of the interviews were assessed using established methods.

Results: The results of the study led to the identification of 21 factors, including cheating in classification and ineffective systems in the management factor, financial problems, lack of self-confidence and information in the personal factor, and coach ignorance and doping drugs in the environmental factor, in the perceptions and knowledge related to doping among elite disabled athletes.

Conclusion: Based on the results of the study, it can be concluded that the management, personal, and environmental factors have a significant impact on the perceptions and knowledge related to doping among disabled athletes. Therefore, it is recommended that managers and officials plan to prevent doping among disabled athletes and improve their understanding of the disadvantages of this phenomenon based on the above results.

Cite this article:

© The Author(s).

Publisher: University of Tehran, Faculty of Sport Sciences and Health.

Extended Abstract

Introduction

The importance and role of para-sports, especially the presence of para-athletes, is undeniable in the international arena. This creates equal and fair competition among para-athletes. Therefore, it is necessary for para-athletes, coaches, and federations to increase their knowledge and awareness about doping. This research aims to investigate the perceptions and knowledge of doping among elite para-athletes in Iran.

Methods

Qualitative research (thematic analysis) was conducted in an exploratory and applied manner, in the field. The participants in the study (16 people) were elite para-athletes who were members of the national team and had a history of participating in the Paralympic Games. The participants were selected using purposive sampling and snowball sampling until reaching theoretical saturation. The data collection tool was semi-structured interviews. To ensure the validity of the interviews, great care was taken in selecting the topic, designing the questions, recording and conducting the interviews, and analyzing the data. Inter-rater reliability was also used to calculate the reliability of the interviews. Qualitative data coding was used for data analysis.

Results

The results of the study identified 21 factors that influenced the perceptions and knowledge of doping among elite para-athletes. These factors were divided into three stages (management factors, individual factors, and environmental factors). The first stage was management factors, which were influenced by three factors. Researchers defined management factors as inefficient systems in para-sports, fraud in classification, and a lack of anti-doping facilities. The second stage was individual factors, which were influenced by 14 factors related to athletes' mental conditioning, competitive spirit, financial problems, compensation for decline, and more. The third and final stage was environmental factors, which were influenced by four factors related to the athlete's surroundings, such as coaches' knowledge and awareness, friends, and performance-enhancing drugs available in the market.

Conclusion

In conclusion, the results of this study showed that the perceptions and knowledge of doping among elite para-athletes and the factors identified in this study can provide a useful theoretical framework for reducing doping among para-athletes. Also, sports managers and officials, especially in the field of doping and the use of performance-enhancing drugs, can adopt practical solutions for each of the identified factors in each stage to help reduce doping among para-athletes in society. This can prevent the countless costs to para-athletes and the government, promote the health of para-athletes, and create a fair and healthy competition among para-athletes. It can also change existing models, attitudes, values, and behaviors, especially in the field of doping.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines:

Funding: The research was done without using financial resources

Authors' contribution: The authors have contributed equally

Conflict of interest: The authors have no conflicts of interest

Acknowledgments: This research was done with the guidance of distinguished professors and the cooperation of research participants.

مدیریت ورزشی

ادراکات و دانش مربوط به دوپینگ در ورزشکاران نخبه معلول ایران

اطلاعات مقاله

چکیده

نوع مقاله: مقاله پژوهشی

مقدمه: در تحقیق حاضر ادراکات و دانش مربوط به دوپینگ در ورزشکاران نخبه معلول ایران مورد بررسی قرار گرفت.

روش پژوهش: روش تحقیق کیفی (تحلیل تماتیک) از نوع اکتشافی و به لحاظ هدف از نوع کاربردی بود و به شکل میدانی اجرا شد. مشارکت کنندگان در پژوهش (۱۶ نفر) از ورزشکاران نخبه معلول عضو تیم ملی و با سابقه حضور در مسابقات پارالمپیک بودند. این مشارکت کنندگان از طریق روش نمونه‌گیری هدفمند در دسترس و به شیوه گلوله برفی تا رسیدن به نقطه اشباع نظری انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری داده‌ها، مصاحبه نیمه‌ساختارمند بود و برای تحلیل داده‌های حاصل از مصاحبه‌ها، از روش کدگذاری استفاده شد. روایی و پایایی مصاحبه‌ها از طریق روش‌های معتبر بررسی گردید.

تاریخ دریافت:

تاریخ بازنگری:

تاریخ پذیرش:

تاریخ انتشار:

یافته‌ها: نتایج تحقیق منجر به کشف ۲۱ مولفه از جمله تقلب در کلاس‌بندی و سیستم‌های ناکارآمد ورزش معلولان در عامل مدیریتی، مشکلات مالی و عدم اعتماد بنفوس و عدم اطلاعات ورزشکار در عامل فردی، عدم آگاهی مربی و داروهای تقلبی در عامل محیطی در فرایند ادراکات و دانش مربوط به دوپینگ در ورزشکاران نخبه معلول شد.

کلیدواژه‌ها:

ادراکات،

دانش،

دوپینگ،

معلول،

ورزشکاران

نتیجه‌گیری: باتوجه به نتایج تحقیق عوامل مدیریتی، فردی و محیطی در ادراکات و دانش مربوط به دوپینگ ورزشکاران معلول تأثیرگذار هستند. باتوجه به نتایج فوق بهتر است مدیران و مسئولان در جلوگیری از دوپینگ ورزشکاران معلول و بالا آوردن درک آن‌ها از معایب این پدیده برنامه‌ریزی کنند.

استناد:

DOI: <http://doi.org/00000000000000000000000000000000>

© نویسندگان.

ناشر: دانشگاه تهران، دانشکده علوم ورزشی و تندرستی.

مقدمه

افراد دارای معلولیت شامل افرادی هستند که دارای آسیب‌های بلندمدت جسمی، ذهنی، فکری یا حسی هستند که در تعامل با موانع مختلف ممکن است مانع مشارکت کامل و مؤثر آن‌ها در جامعه به طور مساوی شوند (لئوناردی و همکاران، 2006). سالانه هزاران نفر در اثر حوادث مختلف قربانی صدمات نخاعی می‌شوند. بیماران مبتلا به صدمات نخاعی به دلیل محدودیت حرکتی و از دست دادن حس و حرکت در قسمت‌هایی از بدن به مشکلات جسمی، روانی و اجتماعی زیادی مبتلا می‌شوند (خدا بخشی کولایی، اسماعیلی فر و فاسفی نژاد، 2015). به دنبال جنگ تحمیلی کشور ما نیز با گروه عظیمی از معلولان جنگی مواجه شد. طبق آماري که از طرف سازمان بهزیستی جمهوری اسلامی ایران در سال ۸۸ منتشر شده است، ده درصد از مردم ایران به نوعی معلول هستند (سبحانی، اندام و ظریفی، 2015). همچنین افراد جانباز و معلول می‌توانند با شرکت در انواع فعالیت‌های ورزشی و تفریحی از مزایای جسمانی و روانی این فعالیت‌ها سود برده و کیفیت زندگی خود را افزایش دهند (حاتمی و همکاران، 2012). همچنین ترویج و توسعه ورزش‌های تطبیقی، ترویج ورزش و سبک زندگی سالم در بین افراد دارای معلولیت، نمایش امکانات جسمی، فکری، عاطفی و ارادی، معنوی و غیره از اهداف اصلی ورزش معلولان است (ماخوف و همکاران، 2015). به همین دلایل ورزش برای معلولین به طور خاص مورد توجه همگان قرار گرفته است (سبحانی، اندام و ظریفی، 2015). برخی افراد ورزش را به صورت حرفه‌ای و برخی دیگر تفریحی انجام می‌دهند (کارگرفرد، کاشی و سرلک، 2009). دوپینگ نه تنها در ورزش حرفه‌ای وجود دارد بلکه ورزشکاران آماتوری که از داروهای ممنوعه استفاده می‌کنند را نیز تحت تأثیر قرار داده است (سانتاماریا و مازئو، 2014).

مطالب زیادی در مورد استفاده غیرقانونی از داروها برای اهداف افزایش عملکرد در ورزشکاران نوشته شده است (بریتانیا، 2016: 16). به جرأت می‌توان گفت آنچه به یک رویداد ورزشی زیبایی می‌بخشد استفاده نکردن از داروهای نیروزا (دوپینگ) است که منجر به نمایش ارزش‌های اخلاقی می‌شود (بیرانوند و همکاران، 2020). همچنین دوپینگ رقابت برابر و منصفانه را به تقلب و بی‌عدالتی تبدیل می‌کند، بنابراین استفاده از دوپینگ تعهد اخلاقی ورزشکار را نقض می‌کند. از سوی دیگر دوپینگ ضررهای زیادی به مصرف‌کننده وارد می‌کند که از دیدگاه اسلام هرچیزی که ضرر دارد حرام است (شمسایی و احمدیان، 2020). بر اساس تعریف کمیته بین‌المللی المپیک دوپینگ استفاده از موادی است که به سلامتی آسیب می‌زند و عملکرد ورزشی را بهبود می‌بخشد (افرونده و تفاق، 2019). برآورد تقریبی از مصرف مواد نیروزا حاکی از آن است شیوع مصرف مواد نیروزا در بین ورزشکاران رقیبی بین ۱۰ الی ۴۰ درصد می‌باشد (شارع پور و همکاران، 2018). آزمایش دوپینگ در بازی‌های پارالمپیک تابستانی استوک ماندویل در سال ۱۹۸۴ آغاز شده است و اولین و تنها مورد مثبت بودن تست در بازی‌های پارالمپیک زمستانی در Salt Lake در سال ۲۰۰۲ رخ داد (بریتانیا، 2016: 16-17). براساس آمار کمیته بین‌المللی پارالمپیک (ipc) بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۸ دوپست و نوزده مورد مثبت تست دوپینگ شناسایی شده است همچنین بیشترین دوپینگ صورت گرفته به ترتیب در ورزش‌های پاورلیفتینگ با ۱۱۵ مورد مثبت و پارا دو میدانی ۵۱ مورد مثبت ثبت شده است (وبر، پترسون و بلانک، 2022). همچنین نتایج تحقیقات محققین در زمینه شیوع مصرف مواد نیروزا در کشور ایران از سال ۱۳۸۳ تا کنون، نشان دهنده شیوع بالای مصرف این مواد و آگاهی بسیار کم مصرف‌کنندگان مواد نیروزا درباره‌ی عوارض جانبی مصرف این مواد می‌باشد (کارگرفرد، کاشی و سرلک، 2009). چنانچه طبق پژوهش‌های صورت گرفته مصرف مواد نیروزا را در ایران رقیبی بین ۹ الی ۶۳ درصد را گزارش داده‌اند (شارع پور و همکاران، 2018).

امروزه عوامل مختلفی بر روی دوپینگ در ورزشکاران تأثیر می‌گذارد چنانچه به نظر می‌رسد دوپینگ به خودی خود توسط یک ورزشکار انجام می‌شود، اما همیشه یک یا چند نهاد در تهیه عوامل دوپینگ یا استفاده از آن‌ها درگیر هستند، خواه دوستان و بستگان ورزشکار، یا کادر پزشکی، مدیر و هم‌تیمی‌های ورزشکار (مازئو، 2016). همچنین وبر، پترسون و بلانک (2022) عوامل موقعیتی از جمله عوامل اجتماعی مانند هم‌تیمی‌ها و هم‌سالان و همچنین والدین و مربیان را تأثیرگذار در دوپینگ ورزشکاران می‌دانند. گیرگرگ و همکاران (2021) نیز دریافتند که داروسازان منبع بالقوه عوامل دوپینگ هستند. علاوه بر این آلن و همکاران (2017)

نشان دادند که مسئولیت مربیان در قبال ورزشکاران، ارزش ورزش پاک و رویکرد به آمادگی و عملکرد در مبارزه با دوپینگ تأثیرگذار است. همچنین حلب چی (2008) دریافت دوپینگ در ایران با معضلات خاصی همراه است که از آن جمله می‌توان به عدم مشاوره ورزشکاران با افراد مطلع و اخذ اطلاعات غلط از افراد ناآگاه، گستره وسیع مصرف دارو در ورزشکاران غیرحرفه‌ای، استفاده از داروهای نامتناسب با نوع ورزش و داروهای پرعارضه و استاندارد نبودن مکمل‌های ورزشی در کشور اشاره کرد. نتایج تحقیقات هادی پورفرد، افروزه و صفری جعفرلو (2021) نشان داد بین ناامیدی با خودناتوانسازی، ناامیدی با گرایش به دوپینگ و خودناتوانسازی با گرایش به دوپینگ رابطه مثبت معنادار وجود دارد. سلطان احمدی، نجفیان و شهبازی (2019) پی‌بردند که نگرش به ورزش پهلوانی بر میزان تمایل به دوپینگ ورزشکاران تیم‌های ملی تأثیر معناداری ندارد اما بر میزان اطلاعات ورزشکاران تیم‌های ملی در خصوص دوپینگ تأثیرگذار است. همچنین مشخص نمود که بهبود اطلاعات در خصوص دوپینگ سبب کاهش تمایل به دوپینگ ورزشکاران تیم‌های ملی می‌گردد. افرونده و تفاع، (2019) نگرش‌ها و باورهای غلط را از دلایل استفاده از مواد نیروزا عنوان می‌کنند. آن‌ها تمایل به عضلانی‌تر بودن، زیبایی بدن و افزایش حجم بدن را از جمله این نگرش‌های نادرست بیان کرده‌اند. طبق تحقیق سکولچ و همکاران (2016) در مردان، احتمال دوپینگ برای ورزشکارانی که در سنین پایین‌تر به‌طور منظم مکمل‌های غذایی مصرف می‌کنند و ورزش خود را آلوده به دوپینگ می‌کنند بیشتر است در حالی که تمایل کمتری برای دوپینگ در ورزشکاران زن که دانش بهتری در مورد تغذیه ورزشی دارند، مشهود است. برخی اعتقاد دارند یک‌سری عوامل از ورزشکاران در برابر دوپینگ در ورزش محافظت می‌کند چنانچه اریکسون، مک‌کنا و بک‌هوس (2015) معتقدند موضع اخلاقی قوی در برابر تقلب، خودکنترلی، تاب‌آوری در برابر فشارهای گروه‌های اجتماعی و سلامتی در طول عمر از عوامل محافظت‌کننده ورزشکاران در برابر دوپینگ است. کربی، موران و گورین (2011) دریافتند فرهنگ تیمی ورزشکاران یا گروه‌های تمرینی و حوادث حساس در طول دوران حرفه‌ای ورزشکاران اغلب در تسریع مصرف مواد نیروزا مؤثر بود. هرچند که به صورت محکم نمی‌توان استدلال نمود که آیا این عوامل در مورد ورزشکاران معلول نیز وجود دارد یا نه، بر همین اساس یافته‌های مازتو، سانتاماریا و ایوارون (2015) نشان داد جوایز ورزش پارالمپیک و همچنین پیشرفت‌های گسترده آن تأثیر زیادی در دوپینگ ورزشکاران معلول دارد. همچنین اکثر ورزشکاران دارای معلولیت بیان کردند که بدون استفاده از دوپینگ می‌توان به نتایج بسیار خوبی در ورزش دست یافت (پالکا، بیگوسیب و اسپیزنی، 2022).

با توجه به مطالبی که تاکنون به آن اشاره شد مشخص گردید که عواملی همچون عوامل اجتماعی مانند هم‌تیمی‌ها و هم‌سالان و همچنین والدین و مربیان، ناامیدی، استفاده از داروهای نامتناسب و... می‌تواند در دوپینگ ورزشکاران غیر معلول (سالم) تأثیرگذار باشد. به طور خلاصه تحقیق در مورد عوامل مؤثر بر دوپینگ در ورزش معلولین نسبت به غیر معلولین کمتر صورت گرفته است. حال این سوال مطرح است تأثیر این عوامل در جامعه معلولین که در سطح پارالمپیک رقابت می‌کنند چقدر است؟

شایان ذکر است نتایج این پژوهش به ما کمک می‌کند تا با دلایل و تصورات و همچنین نظرات ورزشکاران نخبه معلول در مورد دوپینگ بیشتر آشنا شویم و تصویر دقیق‌تری از دوپینگ در ورزش معلولان ایجاد کنیم همچنین یافته‌های ما ممکن است که کمک زیادی به الف: عوامل مؤثر برای درک رفتار دوپینگ بویژه در ورزشکاران نخبه معلول ب: درک بهتری از ماهیت پیچیده دوپینگ داشته باشید ج: استفاده از یافته‌های ما به عنوان نقطه شروع برای تئوری جدید رفتار دوپینگ در ورزش نخبگان معلول را گسترش دهد. با این توضیح هدف پژوهش حاضر بررسی ادراکات و دانش مربوط به دوپینگ در ورزشکاران نخبه معلول ایران است.

تحقیق حاضر از نوع تحقیقات کیفی است که با استفاده از رویکرد تحلیل تماتیک انجام گرفته است. این تحقیق از لحاظ هدف کاربردی و ماهیت اکتشافی محسوب می‌شود. تحلیل تماتیک روشی فرایندی است که برای تجزیه داده‌های متنی به کار بسته می‌شود و داده‌های پراکنده و متمایز را به داده‌های غنی و موزون تبدیل می‌کند. روشی برای آگاهی، تجزیه و گزارش مدل‌های موجود در داده‌های کیفی است که هم برای عرضه واقعیت و هم برای توجیه آن به کار می‌رود (سرکشکیان و جامعه بزرگ، 2023). همچنین تحلیل تماتیک اصولاً یک راهبرد توصیفی است که کشف مفاهیم مهم از درون مجموعه‌ای از داده‌های کیفی را تسهیل می‌کند (نظری و همکاران، 2022). جامعه آماری پژوهش شامل ورزشکاران نخبه معلول که عضو تیم ملی و سابقه حضور در مسابقات پارالمپیک را داشتند بود که مورد مصاحبه قرار گرفتند. با توجه به ماهیت پژوهش و روش تحلیل تماتیک، معیار انتخاب تعداد نمونه آماری اشباع نظری بود. متناسب با ماهیت پژوهش ۱۶ نفر به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند و به صورت هدفمند و به شیوه‌ی گلوله برفی تا رسیدن به اشباع نظری مورد مصاحبه قرار گرفتند. با این حال، برای شرکت در این مصاحبه، معیارهای ورود باید رعایت می‌شد: (۱) داشتن سن بالای ۱۸ سال (۲) ورزش تعریف شده تحت کمیته بین‌المللی پارالمپیک (IPC) را دنبال کند، (۳) حضور برای حداقل پنج سال در تیم ملی و یا شرکت در مسابقات بین‌المللی. ابزار مورد استفاده در فرایند تحقیق، مصاحبه نیمه‌ساختارمند بود. با توجه به محدودیت‌های آن، از انواع روش‌های حضوری و تماس صوتی برای انجام مصاحبه‌ها استفاده شد. زمان انجام مصاحبه‌ها بین ۲۲ تا ۶۵ دقیقه طول کشید و میانگین انجام مصاحبه‌ها ۳۵ دقیقه برآورد شد. در جریان مصاحبه، مصاحبه‌ها ضبط شد (در زمان تحقیق از مصاحبه‌شوندگان اجازه ضبط مصاحبه گرفته شد) بعد از آن پیاده‌سازی و آماده‌سازی کدگذاری شدند. جهت اطمینان از روایی مصاحبه ضمن دقت در انتخاب موضوع، برای کسب اطمینان از اعتبار در مراحل طراحی سوالات، شیوه مطرح نمودن سوالات، ضبط و پیاده‌سازی مصاحبه‌ها و تحلیل مصاحبه‌ها دقت زیادی صورت گرفت که نتایج تحقیق از اعتماد خوبی برخوردار باشند. همچنین برای محاسبه پایایی مصاحبه از پایایی باز آزمون استفاده شد. روش محاسبه پایایی بین کدگذاری‌های انجام گرفته توسط محقق در دو فاصله زمانی بدین ترتیب است (محمدبیگی، محمدصالحی و علی گل، 2015):

$$\text{درصد پایایی} = \frac{\text{تعداد توافقات} \times 2}{\text{تعداد کل گدها}} \times 100\%$$

برای محاسبه پایایی باز آزمون، از بین مصاحبه‌های انجام شده، سه مصاحبه به طور تصادفی انتخاب و هر کدام دو بار در فاصله زمانی ۳۰ روزه توسط پژوهشگر کدگذاری شدند و تعداد توافقات و عدم توافقات مشخص شد (جدول ۱)

جدول ۱. محاسبه پایایی مصاحبه به روش باز آزمون

ردیف	مصاحبه	کل داده‌ها	توافقات	عدم توافقات	پایایی
۱	نهم	۱۷	۷	۲	۸۲
۲	یکم	۲۳	۱۰	۶	۸۶
۳	چهارم	۱۲	۵	۳	۸۳
۴	کل	۵۲	۲۲	۱۱	۸۴

در جدول ۱ مشاهده می‌شود، تعداد کل کدها برابر با ۵۲، تعداد کل توافقات برابر با ۲۲ و تعداد کل عدم توافقات برابر با ۹ بود. پایایی باز آزمون مصاحبه‌های انجام شده با استفاده از فرمول ذکر شده، ۱/۴۲ است. با توجه به اینکه این میزان پایایی بیشتر از ۰/۸۴ است، قابلیت اعتماد کدگذاری‌ها مورد تأیید است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش کدگذاری داده‌های کیفی استفاده شد، به این صورت که در حین انجام مصاحبه کلیه مصاحبه‌ها ضبط شد و بعد از پیاده‌سازی آن‌ها، متن مصاحبه‌ها چندین بار توسط محقق بررسی و کدهای تحقیق از آن استخراج شد. مرحله بعدی فرایند تحلیل داده‌ها استفاده از معنادارترین یا فراوانترین کدهای اولیه برای تقلیل میزان زیادی از داده‌ها بود. در واقع هدف از این بخش کدگذاری رسیدن به سطح بالاتری از انتزاع در قالب مقولات است. بنابراین در این مرحله از کدگذاری محقق با تعیین و مرتب کردن کدهای اولیه، کدهای مشابه و مشترک را در قالب یک مقوله واحد قرار داد.

یافته‌های پژوهش

جدول ۲. ویژگی‌های جمعیت شناختی مصاحبه‌شوندگان را نشان می‌دهد.

جدول ۲. توصیف ویژگی‌های جمعیت شناختی مصاحبه‌شوندگان

ردیف	سن	جنسیت	سابقه ملی	رشته	محل زندگی	تعداد مدال	بهترین عنوان کسب شده	علت معلولیت
P1	۱۳۶۲	زن	۱۲ سال	والیبال نشسته	کرمان	۵	طلا آسیا ۲۰۱۱	مجروح جنگ
P2	۱۳۷۰	مرد	۶ سال	پرتاب نیزه	جیرفت	۴	طلا پارالمپیک توکیو ۲۰۲۰	از بدو تولد
P3	۱۳۷۴	مرد	۱۰ سال	فوتبال نابینایان	کرمان	۲	نقره‌ی پارالمپیک ریو ۲۰۱۶	بر اثر حادثه
P4	۱۳۶۷	مرد	۷ سال	تیراندازی با کمان	کرمان	۱۵	طلا جهانی ۲۰۱۹ هلند	سقوط از ارتفاع
P5	۱۳۶۵	مرد	۱۶ سال	فوتبال نابینایان	کرج	۶	نقره‌ی پارالمپیک ریو ۲۰۱۶	بر اثر حادثه
P6	۱۳۵۹	مرد	۱۸ سال	پاراوونه	رفسنجان	۱۴	نقره‌ی پارالمپیک توکیو ۲۰۲۰	واکسن اشتباه
P7	۱۳۶۴	زن	۷ سال	تیراندازی با کمان	کرمان	۱۴	چهارمی پارالمپیک ریو ۲۰۱۶	تصادف
P8	۱۳۶۸	مرد	۵ سال	جودو	تهران	۴	طلا پارالمپیک ۲۰۲۰	از بدو تولد
P9	۱۳۵۶	مرد	۹ سال	پرتاب وزنه	اصفهان	۷	چهارمی پارالمپیک ریو ۲۰۱۶	مصرف داروی پنی سیلین
P10	۱۳۶۵	مرد	۱۴ سال	پاراوونه	لنگرود	۱۹	برنز پارالمپیک توکیو ۲۰۲۰	تصادف
P11	۱۳۷۴	زن	۱۱ سال	پرتاب نیزه	تبریز	۸	هفتمی پارالمپیک ریو ۲۰۱۶	از بدو تولد
P12	۱۳۶۳	مرد	۲۳ سال	پرتاب دیسک	خوزستان	۴۸	طلا پارالمپیک پکن ۲۰۰۸	از بدو تولد
P13	۱۳۶۴	زن	۷ سال	تیراندازی	شیراز	۱۰	طلا قهرمانی جهان کره جنوبی ۲۰۱۸	در اثر حادثه

P14	۱۳۴۸	مرد	۲۴سال	پرتاب نیزه	دزفول	۴۲	طلا پارالمپیک پکن ۲۰۰۸	مجروح جنگ
P15	۱۳۶۴	مرد	۱۶سال	وزنه برداری	کرج	۹	نقره‌ی پارالمپیک توکیو ۲۰۲۰	از بدو تولد
P16	۱۳۸۱	مرد	۶سال	پرتاب وزنه	بم	۷	طلا پارآسیایی ۲۰۲۱	زلزله

جدول ۳. نتایج حاصل از کدگذاری مصاحبه‌های تحقیق را نشان می‌دهد.

جدول ۳. عوامل موثر در ادراکات و دانش مربوط به دوپینگ در ورزشکاران نخبه معلول

کد محوری	کدهای انتخابی	کدهای باز	کد مصاحبه شونده
عوامل مدیریتی	سیستم‌های ناکارآمد ورزش معلولان	P1-P4-P7-P10-P11-P15	
	کمبود امکانات ضد دوپینگ	P1-P9-P11-P15	
	تقلب در کلاس‌بندی	P1-P2-P3-P4-P5-P10-P11-P12-P14-P16	
عوامل فردی	تلقین‌های ذهنی	P1-P7-P11	
	حس رقابت	P1-P4-P6-P11	
	مشکلات مالی	P1-P4-P9-P10-P11-P8-P13-P14-P15	
	کسب جوایز	P1-P3-P7-P9-P10-P12	
	افزایش رکورد	P2-P3-P15-P16	
	افزایش قدرت	P2-P8-P16	
	عدم اطلاعات ورزشکار	P2-P3-P4-P5-P6-P7-P8-P9-P10-P12-P13-P14-P15-P16	
	انگیزه کسب مدال	P3-P12-P13	
	ضعف بدنی	P4-P5-P6-P10-P15	
	جبران افت	P4-P9-P10-P11	
عوامل محیطی	عدم اعتماد بنفوس	P6-P7-P15	
	رسیدن راحت به موفقیت	P6-P9-P10-P11-P14	
	ارتقا دادن خود	P8-P9-P10-P15	
	الگو برداری از بقیه	P8-P12-P13	
	داروهای تقلبی	P4-P5-P12-P13-P14-P15	
	رقابت غیراخلاقی دوستان	P4-P6-P7-P14	
	عدم آگاهی مربی	P5-P6-P7-P11-P13-15	
	مشاوره مربیان	P6-P10-P12	

ادراکات و دانش مربوط به دوپینگ

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از پژوهش حاضر، بررسی ادراکات و دانش مربوط به دوپینگ در ورزشکاران نخبه معلول بود که با روش کیفی انجام شد. بر این اساس، نتایج تحقیق نشان داد، در مجموع ۲۱ مورد در سه عامل (عوامل مدیریتی، فردی و محیطی) تأثیرگذار بودند. یکی از کدهای انتخابی عامل مدیریتی بود که ۳ کد باز (سیستم‌های ناکارآمد ورزش معلولان، کمبود امکانات ضد دوپینگ، تقلب در کلاس‌بندی) در شکل‌گیری این عامل تأثیرگذار بودند. به عنوان مثال، تقلب در کلاس‌بندی می‌تواند یکی از عوامل گرایش به دوپینگ تلقی شود، به این صورت که ورزشکاری با توجه به نوع معلولیتش اگر در کلاس‌بندی خود قرار نگیرد می‌تواند نسبت به سایر ورزشکاران رکوردهای بهتری را از خود به‌جای بگذارد چنانچه مصاحبه‌شونده دوم عنوان کرد ورزشکاری که با نامه پزشک کلاس

خود را تغییر می‌دهد در رکوردش خیلی تأثیرگذار است و این به نوعی دوپینگ محسوب می‌شود، چون تقلب صورت می‌گیرد. همچنین مصاحبه‌شونده دهم بیان کرد تقلب در کلاس‌بندی به روح ورزش و جوان‌مردی آسیب می‌زند و یک نوع رقابت نابرابر است. از سوی دیگر سیستم ناکارآمد ورزش معلولین یکی دیگر از عوامل گرایش به دوپینگ است به عنوان مثال کمیته بین‌المللی پارالمپیک فقط از تعداد محدود ورزشکارانی که در مسابقات انتخابی تیم ملی شرکت می‌کنند تست می‌گیرد، در همین راستا مصاحبه‌شونده اول عنوان کرد سیستم ناکارآمد ورزش معلولین باعث می‌شود افراد به راحتی دوپینگ کنند و وارد تیم ملی و عرصه‌های بین‌المللی شوند. همچنین مصاحبه‌شونده چهارم بیان کرد عدم اطلاع‌رسانی و آموزش توسط فدراسیون در دوپینگ ورزشکاران تأثیرگذار است. در همین راستا کارگرفرد، کاشی و سرلک (2009) بیان کردند باید توجه نمود که اگر برنامه‌های پیشگیری مناسب در خصوص مصرف مواد دوپینگی تدوین نشود، هر روز امکان آسیب بیشتر افزایش می‌یابد. با توجه به اینکه هر ساله مواد دوپینگی به‌روزرسانی می‌شوند اطلاع‌رسانی و آموزش از سوی فدراسیون در پیشگیری دوپینگ ورزشکاران معلول تأثیرگذار است. همچنین وبر، پترسون و بلانک (2022) بیان کردند سیستم ناکارآمد ضد دوپینگ از عواملی است که باعث شده ورزشکاران به راحتی تقلب کنند. در همین راستا سکولیچ و همکاران (2016) بیان کردند عدم آموزش منظم در مورد دوپینگ توسط فدراسیون دلیل اصلی عدم آگاهی ورزشکار می‌باشد که منجر به دوپینگ می‌شود. در همین خصوص پالکا، بیگوسیپ و اسپیزنی (2022) بیان کردند سیستم ضد دوپینگ کامل نیست و ورزشکارانی که دوپینگ می‌کنند از ضعف‌های نظارت آن آگاه هستند. کمبود امکانات ضد دوپینگ یکی دیگر از عواملی است که منجر به دوپینگ می‌شود. چنانچه مصاحبه‌شونده پانزدهم عنوان کرد با توجه به کمبود امکانات ضد دوپینگ تست‌گیری بیشتر از ملی‌پوشان گرفته می‌شود. همچنین رحمان و همکاران، (2022: 1) بیان کردند یکی از روش‌های تشخیص دوپینگ تجزیه و تحلیل DNA است با این حال، این روش پرهزینه و وقت‌گیر است که فراتر از محدودیت‌های بودجه سازمان‌های ضد دوپینگ می‌باشد. با توجه به پرهزینه بودن تست دوپینگ و در نتیجه آن محدودیت در گرفتن تست دوپینگ از ورزشکاران، این موضوع باعث شده تعدادی از ورزشکاران به راحتی دوپینگ کنند یا از تعداد زیادی از ورزشکارانی که دوپینگ می‌کنند تست گرفته نشود. در همین راستا بیرانوند و همکاران (2020) بیان کردند محدودیت و گران بودن کیت‌های تست دوپینگ از عواملی است که باعث می‌شود ورزشکاران به راحتی دوپینگ کنند. همچنین وبر، پترسون و بلانک (2022) بیان کردند ورزشکاران از کمبود تست دوپینگ انتقاد می‌کنند. در کل نتایج تحقیق نشان داد که عوامل مختلف مدیریتی در دوپینگ ورزشکاران معلول تأثیرگذارند که شناخت صحیح این عوامل و اتخاذ راه‌کارهایی اساسی جهت تجربه درست و به‌موقع آن‌ها توسط مسئولان و فدراسیون، می‌تواند به کاهش دوپینگ در بین ورزشکاران معلول کمک کند.

دومین کد انتخابی عامل فردی بود که ۱۴ کد باز (تلقین‌های ذهنی، حس رقابت، مشکلات مالی، کسب جوایز، افزایش رکورد، افزایش قدرت، عدم اطلاعات ورزشکار، انگیزه کسب مدال، ضعف بدنی، جبران افت، عدم اعتماد به‌نفس، رسیدن راحت به موفقیت، ارتقا دادن خود، الگو برداری از بقیه) در شکل‌گیری این عامل تأثیرگذار بودند. به عنوان مثال تلقین‌های ذهنی یکی از عوامل تأثیرگذار در دوپینگ ورزشکاران معلول است، چنانچه مصاحبه‌شونده هفتم بیان کرد برخی ورزشکاران در ذهن خود تصور می‌کنند با دوپینگ کردن مدالشان قطعی است. همچنین بلانک و همکاران، (2016) بیان کردند هنجارهای ذهنی قوی‌ترین پیش‌بینی‌کننده‌ها برای دوپینگ بودند. یعنی ورزشکار معتقد است حتماً باید دوپینگ کند تا موفق شود. در همین خصوص حلب چی (2008) بیان کرد نگرش شایع مبنی بر اینکه دوپینگ برای حصول موفقیت ضروری است از عواملی است که منجر به دوپینگ ورزشکاران می‌شود. همچنین پالکا، بیگوسیپ و اسپیزنی (2022) بیان کردند برخی از ورزشکاران معتقد هستند تنها با مصرف مواد دوپینگی می‌توانند پیروز شوند. از نتایج دیگر تحقیق این بود که مشکلات مالی از عوامل تأثیرگذار بر دوپینگ است، در همین راستا مصاحبه‌شوندگان سوم و پانزدهم به ترتیب بیان داشتند "ورزشکاران معلول به دلیل اینکه از قشر ضعیف جامعه هستند نمی‌توانند

حرفه‌ای زندگی کنند و مجبورند بیشتر تایم خود را سرکار باشند، به همین دلیل کمبودهای خود را با دوپینگ جبران می‌کنند." "بیشترین شرایطی که یک ورزشکار در برابر دوپینگ آسیب‌پذیر است زمانی است که تحت مشکلات مالی قرار می‌گیرد". همچنین شلی، ترور و پتروچی (2021) بیان کردند مجموع پول موجود در ورزش‌ها عامل دیگری است که تصور می‌شود در شیوع دوپینگ نقش دارد. سانتاماریا و مازئو (2014) بیان کردند یکی از دلایلی که ورزشکاران را به سمت مواد دوپینگ سوق می‌دهد پول است. در همین خصوص بیرانوند و همکاران (2020) بیان کردند کسب منافع مالی و شرایط بد اقتصادی جامعه از عوامل گرایش به دوپینگ در ورزشکاران است. همچنین وبر، پترسون و بلانک (2022) بیان کردند دوپینگ عمدتاً ناشی از پول و مشکلات مالی است. از سوی دیگر حس رقابت از دیگر عواملی است که منجر به دوپینگ می‌شود. در همین خصوص مصاحبه‌شونده ششم بیان کرد زمانی که رقابت بین دو ورزشکار، به عنوان مثال انتخابی تیم ملی خیلی نزدیک باشد احتمال دوپینگ افزایش می‌یابد. همچنین سانتاماریا و مازئو (2014) بیان کردند یکی از دلایلی که منجر به دوپینگ می‌شود حس بیش از حد به رقابت است. از نتایج دیگر تحقیق این بود که عدم اطلاعات ورزشکار از عوامل تأثیرگذار در دوپینگ ورزشکاران معلول است، در همین خصوص مصاحبه‌شوندگان پنجم و دوازدهم بیان داشتند عدم اطلاعات ورزشکار در مورد مواد ممنوعه باعث دوپینگ می‌شود. همچنین مورتنه‌سانچز و زیبالا (2013) بیان کردند کمبود دانش بین ورزشکاران وجود دارد که باید با استفاده از برنامه‌های آموزشی مناسب برطرف شود. بنابراین، اطلاع‌رسانی و پیشگیری ضروری است و باید به ورزشکاران و ذی‌نفعان مرتبط رسیدگی شود. به عنوان مثال برخی از آمپول‌ها جز مواد ممنوعه هستند که ورزشکار اطلاعی از آن ندارد و به دلیل سرماخوردگی تریق می‌کند که منجر به دوپینگ می‌شود. در همین خصوص بیرانوند و همکاران (2020) بیان کردند عدم آگاهی ورزشکار از لیست داروهای ممنوعه و نحوه استفاده از مکمل‌ها از عواملی است که منجر به دوپینگ ورزشکاران می‌شود. همچنین هادی پورفرد، افروزه و صفری جعفرلو (2021) بیان کردند ناآگاهی ورزشکار از مواد ممنوعه و آژانس جهانی ضد دوپینگ از دیگر عوامل گرایش به دوپینگ می‌باشد. از نتایج دیگر تحقیق این بود که انگیزه برای کسب مدال از عوامل تأثیرگذار در دوپینگ است، در همین خصوص مصاحبه‌شونده دوازدهم عنوان کرد برای برخی از ورزشکاران کسب مدال بسیار مهم است چون که با کسب مدال در مسابقات پارالمپیک از خدمت مقدس سربازی معاف می‌شوند. همچنین بلانک و همکاران (2016) نشان دادند بازی‌های المپیک و پارالمپیک مهم‌ترین رویداد در زندگی یک ورزشکار و کسب مدال در آن محسوب می‌شود. ضعف بدنی یکی دیگر از عوامل تأثیرگذار در مصرف دوپینگ می‌باشد، در همین راستا مصاحبه‌شوندگان پنجم و دهم بیان داشتند ورزشکاران برای جبران کمبودها و ضعف‌های بدنی خود به دوپینگ روی می‌آورند. به عنوان مثال یک شناگر به رکوردی که در نظر داشته است نرسیده و ضعف بدنی ورزشکار موجب این امر شده که باعث می‌شود ورزشکار این ضعف را با دوپینگ جبران کند. همچنین مازئو (2016) بیان کرد ورزشکاران برای بهبود عملکرد و جبران ضعف بدنی دوپینگ می‌کنند. در همین خصوص سلطان احمدی، نجفیان و شهبازی (2019) بیان کردند بسیاری از ورزشکاران برای بهبود کارایی ورزشی و جبران کمبودها از مواد دوپینگ استفاده می‌کنند. از نتایج دیگر این تحقیق این بود الگوبرداری از بقیه از عوامل تأثیرگذار بر دوپینگ ورزشکاران است، در همین راستا نطومانیس، بارکوکیس و بک هوس (2014) بیان داشتند که رفتارهای دوپینگ در افرادی که دوستانی داشتند که دوپینگ کرده بودند، در مقایسه با کسانی که این کار را نکردند بیشتر بود، به طور مشابه مصاحبه‌شوندگان هشتم و سیزدهم معتقدند که الگوبرداری از تجربیات دوستان، هم‌تیمی‌ها و بقیه تأثیر زیادی بر روی ورزشکار برای مصرف دوپینگ می‌گذارد. علاوه بر این مارتینلی و همکاران (2023) در این خصوص معتقدند که شرکت‌کنندگان به طور مفصل در مورد اینکه چگونه دوپینگ توسط دیگران (به عنوان مثال، رقیب، ورزشکاران، یا حتی هم‌تیمی‌ها) می‌تواند تأثیر مخربی بر سلامت عاطفی و روانی، انگیزه و اهداف عملکردی ورزشکاران داشته باشد. به عنوان مثال یکی از دوستان ورزشکار دوپینگ می‌کند و به موفقیت می‌رسد و این موضوع باعث می‌شود که ورزشکار به فکر دوپینگ کردن بیفتد. همچنین سانتاماریا و مازئو (2014) بیان کردند یکی از دلایلی که منجر به دوپینگ می‌شود تقلید از بقیه ورزشکاران است. در همین خصوص

شارع پور و همکاران (2018) بیان کردند ورزشکارانی که در اطرافیان خود کسانی داشتند که مواد نیروزا مصرف کرده بودند احتمال دیگر شدن آن‌ها به دوپینگ هفت برابر افزایش می‌یابد. همچنین کربی، موران و گورین (2011) بیان کردند الگوبرداری از بقیه از عواملی است که ورزشکار را به سمت دوپینگ سوق می‌دهد. یکی دیگر از عوامل فردی که روی دوپینگ ورزشکاران معلول تأثیری گذارد رسیدن راحت به موفقیت است، در همین خصوص مصاحبه‌شونده چهاردهم بیان کرد، ورزشکاران برای تسریع در موفقیت به دوپینگ روی می‌آورند همچنین مصاحبه‌شوندگان نهم و ششم به این موضوع اشاره کردند که ورزشکاران به باور اشتباه که می‌توانند راه صد ساله را یک شبه بروند به مصرف دوپینگ رجوع می‌کنند. در همین خصوص مورتنه‌سانچز و زبالا (2013) بیان کردند دلایل اولیه ارائه‌شده برای استفاده از مواد ممنوعه شامل دستیابی راحت به موفقیت ورزشی از طریق بهبود عملکرد بود. در همین خصوص بیرانوند و همکاران (2020) بیان کردند عدم صبر و تمایل به زود نتیجه گرفتن از عواملی است که منجر به دوپینگ ورزشکار می‌شود. همچنین مازنو (2016) بیان کرد دوپینگ منجر به رسیدن آسان به موفقیت می‌شود که در ورزشکاران تأثیرگذار است. از نتایج دیگر تحقیق تأثیر افزایش قدرت بر دوپینگ معلولین بود. در این خصوص مصاحبه‌شونده دوم بیان کرد ورزشکاران دوپینگ می‌کنند تا قدرت خود را افزایش دهند همچنین زرنزویچ و زرنزویچ (2016: 162) نیز به افزایش قدرت از طریق تجویز مواد ممنوعه اشاره کردند. به عنوان مثال یک ورزشکار پاورلیفتینگ برای افزایش قدرت خود از مواد دوپینگی استفاده می‌کند. ارتقا دادن خود یکی دیگر از عوامل تأثیرگذار بر دوپینگ ورزشکاران معلول است، چنانچه مصاحبه‌شونده پانزدهم بیان کرد نتیجه گرفتن و ارتقا دادن خود، عاملی است که می‌تواند منجر به دوپینگ شود. یعنی نتیجه‌گرا بودن یک ورزشکار و اینکه یک ورزشکار به دنبال ارتقا جایگاه و مدال خود باشد در دوپینگ ورزشکار تأثیرگذار است. چنانچه سانتاماریا و مازنو (2014) بیان کردند یکی از دلایلی که منجر به دوپینگ می‌شود کسب نتیجه عالی و پیروزی است. در همین خصوص بیرانوند و همکاران (2020) بیان کردند توجه صرف به نتیجه و ارتقا دادن خود از عوامل تأثیرگذار بر دوپینگ ورزشکاران می‌باشد. از نتایج دیگر این تحقیق، کسب جوایز در دوپینگ معلولین تأثیرگذار است. در همین خصوص مصاحبه‌شوندگان دوازدهم و هفتم به ترتیب بیان داشتند "رسیدن به جوایز نقدی از عوامل تأثیرگذار بر دوپینگ ورزشکاران معلول است." "کسب جایزه و بدست آوردن جایزه عاملی است که می‌تواند منجر به دوپینگ در ورزشکاران معلول شود." همچنین اریکسون، مک‌کنا و بک‌هوس (2015) بیان کردند کسب جوایز از عواملی است که منجر به دوپینگ ورزشکاران می‌شود. افزایش رکورد یکی دیگر از عوامل تأثیرگذار در دوپینگ ورزشکاران معلول می‌باشد. چنانچه مصاحبه‌شونده دوم بیان کرد ورزشکاران برای افزایش رکورد خود به دوپینگ روی می‌آورند. به عنوان مثال یک ورزشکار پارادومیدانی برای اینکه رکورد بهتری از خود به جای بگذارد دوپینگ می‌کند. همچنین بیرانوند و همکاران (2020) بیان کردند افزایش رکورد از عوامل تأثیرگذار در دوپینگ ورزشکاران می‌باشد. عدم اعتماد به نفس یکی دیگر از عواملی است که منجر به دوپینگ در ورزشکاران معلول می‌شود. در همین راستا مصاحبه‌شونده پانزدهم بیان کرد عدم اعتماد به نفس کافی که یک ورزشکار خودش را در حد رقیبان خودش نمی‌داند، می‌تواند منجر به مصرف دوپینگ شود. همچنین شمسانی و احمدیان (2020) و کربی، موران و گورین (2011) بیان کردند نداشتن اعتماد به نفس از عوامل مهم دوپینگ در ورزشکاران است. در همین خصوص اریکسون، مک‌کنا و بک‌هوس (2015) بیان کردند عدم اعتماد به نفس کافی و عزت نفس پایین از عواملی است که ورزشکار را به سمت دوپینگ سوق می‌دهد. آخرین عامل فردی که منجر به دوپینگ در ورزشکاران معلول می‌شود جبران افت است. در همین خصوص مصاحبه‌شونده سیزدهم بیان کرد ورزشکارانی که به دلیل شرایط خاص از ورزش دور می‌شوند و افت می‌کنند می‌خواهند با مصرف دوپینگ افت خود را جبران کنند، به طور مشابه بلادورث و مک‌نامی (2010) اشاره کردند که ورزشکاران آسیب دیده برای جبران افت و تسریع زمان بهبود، که امکان شرکت در یک رویداد ورزشی بزرگ را ممکن می‌سازد به مصرف دوپینگ روی می‌آورند. در همین خصوص بیرانوند و همکاران (2020) بیان کردند ترمیم آسیب دیدگی و جبران افت ناشی از آن از عواملی است که ورزشکار را به سمت دوپینگ سوق می‌دهد. همچنین کربی، موران و گورین (2011) بیان کردند تسریع در زمان بهبود یافتن

آسیب‌دیدگی و جبران افت از عواملی است که منجر به دوپینگ ورزشکار می‌شود. در کل نتایج تحقیق نشان داد که عوامل مختلف فردی در دوپینگ ورزشکاران معلول تأثیرگذارند که شناخت صحیح این عوامل و اتخاذ راه‌کارهایی اساسی جهت تجربه درست و به‌موقع آن‌ها توسط ورزشکاران، می‌تواند به کاهش دوپینگ در بین ورزشکاران معلول کمک کند.

سومین کد انتخابی عامل محیطی بود که ۴ کد باز (داروهای تقلبی، رقابت غیر اخلاقی دوستان، عدم آگاهی مربی، مشاوره مربیان) در شکل‌گیری این عامل تأثیرگذار بودند. اولین عامل تأثیرگذار داروهای تقلبی است. در همین راستا مصاحبه‌شونده پنجم بیان کرد مکمل‌ها و داروهای تقلبی که ورزشکار استفاده می‌کند از عواملی است که منجر به دوپینگ می‌شود. به عنوان مثال یک ورزشکار مکملی خریداری می‌کند که ممنوع نیست اما به دلیل تقلبی بودن و داشتن مواد ممنوعه منجر به دوپینگ ورزشکار می‌شود. همچنین دی‌رز (2008) نشان دادند که برخی از این محصولات نه تنها حاوی آنچه ادعا می‌کنند، طبق برچسب‌ها نیستند، بلکه حاوی پروهورمون‌هایی (ناندرولون و تستوسترون) هستند که ممکن است باعث کنترل مثبت دوپینگ شوند. در همین خصوص حلب چی (2008) بیان کرد استاندارد نبودن مکمل‌های ورزشی و تقلبی بودن آن‌ها از عواملی است که منجر به دوپینگ ورزشکاران می‌شود. رقابت غیراخلاقی دوستان دومین عامل تأثیرگذار در دوپینگ ورزشکاران معلول است. در همین خصوص مصاحبه‌شوندگان چهارم و ششم به ترتیب بیان کردند "دوستانی که مخصوصاً با دادن قرص به صورتی که ورزشکار متوجه نشود باعث دوپینگ ورزشکار می‌شوند". "در غذا یا نوشیدنی ورزشکار بدون این که متوجه شود ماده نیروزا ریخته می‌شود که منجر به مثبت شدن تست دوپینگ ورزشکار می‌شود. از عوامل دیگر تأثیرگذار بر دوپینگ ورزشکاران معلول عدم آگاهی مربیان است. در همین خصوص مصاحبه‌شونده پنجم بیان کرد مربیانی که بدون اطلاع از مواد ممنوعه دارو تجویز می‌کنند می‌تواند منجر به مثبت شدن تست دوپینگ ورزشکار شود، یعنی مربی مکمل یا دارویی تجویز می‌کند که اطلاع ندارد جز مواد ممنوعه است و دوپینگ محسوب می‌شود. همچنین انگلبرگ، موستون و بلانک (2019) بیان کردند تحقیقات نشان می‌دهد که بسیاری از مربیان دانش لازم برای بحث در مورد مسائل ضد دوپینگ را با ورزشکاران خود ندارند. در همین خصوص وبر، پترسون و بلانک (2022) بیان کردند مربیان در مورد مسائل مربوط به دوپینگ به خوبی آگاهی ندارند. همچنین آلن و همکاران (2017) بیان کردند دانش محدود مربیان در مورد دوپینگ از عوامل تأثیرگذار در دوپینگ ورزشکاران می‌باشد. مشاوره‌ی مربیان آخرین عامل محیطی است که منجر به دوپینگ ورزشکاران معلول می‌شود. در همین راستا مصاحبه‌شونده دهم بیان کرد مشاوره از طریق مربی از عوامل تأثیرگذار در دوپینگ ورزشکاران معلول می‌باشد، یعنی مربی با اینکه آگاهی دارد یک دارو یا مکمل ممنوعه است باز هم به ورزشکار خود پیشنهاد می‌دهد که مصرف کند. همچنین اشنایدر و فریدمن (2006) اشاره کردند بدهی است که باتوجه به فرصت ورزشکاران، مربیان آن‌ها برای ایجاد مزیت رقابتی در ورزش به بسیاری از تکنیک‌ها و مواد غیرقانونی متوسل خواهند شد. در همین خصوص شارع پور و همکاران (2018) بیان کردند استفاده ورزشکاران از مواد نیروزا می‌تواند نتیجه درخواست مربیان باشد. همچنین وبر، پترسون و بلانک (2022) بیان کردند مربیان ورزشکاران را تشویق به مصرف مواد دوپینگی می‌کنند. در همین راستا آلن و همکاران (2017) بیان کردند مربیان اغلب به عنوان یک عامل بالقوه در دوپینگ ورزشکاران شناسایی می‌شوند. همچنین حلب چی (2008) بیان کرد تأکید و فشار مربی برای پیروزی از عواملی است که منجر به دوپینگ ورزشکاران می‌شود. در کل نتایج تحقیق نشان داد که عوامل مختلف محیطی در دوپینگ ورزشکاران معلول تأثیرگذارند که شناخت صحیح این عوامل و اتخاذ راه‌کارهایی اساسی جهت تجربه درست و به‌موقع آن‌ها توسط افراد تأثیرگذار بر ورزشکار، می‌تواند به کاهش دوپینگ در بین ورزشکاران معلول کمک کند.

در کل نتایج تحقیق نشان داد که عوامل مختلفی بر دوپینگ ورزشکاران نخبه معلول تأثیرگذارند که شناخت صحیح این عوامل و اتخاذ راه‌کارهایی اساسی جهت تجربه درست و به موقع آن‌ها توسط ورزشکاران نخبه معلول، می‌تواند به کاهش دوپینگ در ورزشکاران نخبه معلول کمک کند. از طرفی مدیران و مسئولین ورزشی کشور به خصوص در حوزه دوپینگ می‌توانند با الهام از عوامل کشف شده در این تحقیق و اتخاذ راه‌کارهای عملیاتی در خصوص هر عامل و در هر مرحله به عنوان مثال دسترسی راحت

به امکانات و تجهیزات ضد دوپینگ، برگزاری کلاس‌های آموزشی و... در کاهش دوپینگ در ورزشکاران نخبه معلول تأثیرگذار باشند. به این ترتیب، دوپینگ نکردن بین ورزشکاران ضمن ارتقای سلامت ورزشکار و ایجاد شادابی و شرایطی برابر در مسابقات ورزشی می‌تواند از انجام هزینه‌های بی‌شمار توسط ورزشکاران و دولت جلوگیری کند و الگوها، نگرش‌ها، ارزش‌ها و رفتارهای موجود به خصوص در زمینه دوپینگ را دستخوش تغییر قرار دهد.

تقدیر و تشکر

نگارندگان بر خود لازم می‌دانند از تمامی مشارکت‌کنندگان که با صبر و بردباری در انجام این پژوهش یاری رسانند سپاسگزاری نمایند. همچنین از داوران محترم به سبب ارائه نظرهای ساختاری و علمی سپاسگزاری می‌شود.

References

- Afrondeh, T., & Tafakh, A. (2019). "Doping in sports a serious social harm". Journal of Sport Sciences, University of Tehran, 32, 1-5. (In Persian)
- Allen, J. B. Morris, R. Dimeo, P. & Robinson, L. (2017). "Precipitating or prohibiting factor: Coaches' perceptions of their role and actions in anti-doping". International Journal of Sports Science & Coaching, 12(5), 577-587.
- Biranvand, M. Rajabi Noush Abadi, H. Sadjadi, S. & Hamidi, M. (2021). "A study on causes of elite athletes' tendency to doping". Strategic studies on youth and sports, 19(50), 83-94. (In Persian).
- Blank, C. Kopp, M. Niedermeier, M. Schnitzer, M. & Schobersberger, W. (2016). "Predictors of doping intentions, Susceptibility, and behaviour of elite athletes: A meta-analytic review". SpringerPlus, 5(1), 1-14.
- Bloodworth, A. & McNamee, M. (2010). "Clean Olympians? Doping and anti-doping: The views of talented young british athletes". International journal of drug policy, 21(4), 276-282.
- Brittain, I. (2016). "The paralympic games explained. Routledge".
- De Rose, MD. & Eduardo, H. (2008). "Doping in athletes—an update". Clinics in sports medicine, 27(1), 107-130.
- Engelberg, T. Moston, S. & Blank, C. (2019). "Coaches' awareness of doping practices and knowledge about anti-doping control systems in elite sport". Drugs: education, Prevention and policy, 26(1), 97-103.

- Erickson, K. Backhouse, S. H. & Carless, D. (2016). **"The ripples are big": Storying the impact of doping in sport beyond the sanctioned athlete**". *Psychology of sport and exercise*, 24, 92-99.
- Erickson, K. McKenna, J. & Backhouse, S. H. (2015). **"A qualitative analysis of the factors that protect athletes against doping in sport"**. *Psychology of Sport and Exercise*, 16, 149-155.
- Gebregergs Hailu, H. Yirsaw Gobezie, M. Tuha, A., Mulugeta, R. & Ahmed Mohammed, S. (2021). **"Doping Knowledge, Attitude and Practice of Pharmacists in Dessie, Northeast Ethiopia"**. *Integrated Pharmacy Research and Practice*, 43-50.
- Hadipour, M. Afrozeh, M. S. & Safari jafarloo, H. R. (2021). **"The relationship between disappointment and self-handicapping with doping tendency in athletes"**. *Sport psychology studies*, 9(34), 259-282. (In Persian).
- Halabchi, F. (2007). **"Doping in athletes"**. *Hakim research journal*, 10(1), 1-12. (In Persian).
- Hatami, S. Saboonchi, R. Sekhvat, A. Ahar, M. & Mosavi, H. (2012). **"Comparing the quality of life among participated and non-participated veterans and imperfectives in sport activities"**. *Journal of sport bioscience researches*, 2(7), 29-36. (In Persian).
- Kargarfard, M. Kashi, A. & Sarlak, Z. (2009). **"Prevalence of ergogenic substances uses and athletes' knowledge of effects and side effects of them in lorestan province, Western part of iran"**. *Journal of fundamentals of mental health*, 11(2 (42)), 123-134. (In Persian).
- Khodabakhshi koolae, A. Esmailifar, A. & Falsafinejad, M. R. (2015). **"Comparison of life meaning and hopefulness between spinal cord injuries"**. *Blinds, and healthy people in Kerman-Iran*, 1 (3), 54-64. (In Persian).
- Kirby, K. Moran, A. & Guerin, S. (2011). **"A qualitative analysis of the experiences of elite athletes who have admitted to doping for performance enhancement"**. *International journal of sport policy and politics*, 3(2), 205-224.
- Leonardi, M. Bickenbach, J. Ustun, T. B. Kostanjsek, N. & Chatterji, S. (2006). **"The definition of disability: What is in a name?"** *The Lancet*, 368(9543), 1219-1221.
- Makhov, A. S. Stepanova, O. N. Shmeleva, S. V. Petrova, E. A. & Dubrovinskaya, E. I. (2015). **"Planning and organization of sports competitions for disabled people: Russian experience"**. *Bioscience's biotechnology research Asia*, 12(1), 877-886.
- Martinelli, L. A. N Thrower, S. Heyes, A. Boardley, I. D. Backhouse, S. H. & Petróczi, A. (2023). **"The good, The bad, and the ugly: A qualitative secondary analysis into the impact of doping and anti-doping on clean elite athletes in five European countries"**. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 1-20.
- Mazzeo, F. (2016). **"Drug abuse in elite athletes: Doping in sports"**. *Sport Science*, 9(2), 34-41.
- Mazzeo, F. Santamaria, S. & Iavarone, A. (2015). **"Boosting" in Paralympic athletes with spinal cord injury: Doping without drugs"**. *Functional neurology*, 30(2), 91-98.
- Mohammadbeigi, A. Mohammadsalehi, N. & Aligol, M. (2015). **"Validity and Reliability of the Instruments and Types of Measurements in Health"**. *Applied Researches*, 13 (12), 1153-1170. (In Persian).
- Morente-Sánchez, J. & Zabala, M. (2013). **"Doping in sport: A review of elite athletes' attitudes, Beliefs, and knowledge"**. *Sports medicine*, 43, 395-411.
- Nazari, S. RamezaniNejad, R. Goharrostami, H. R. & Rahmati, M. M. (2022). **"Representation of gender dominant discourses in women's sports with a sociological approach"**. *Strategic Sociological Studies in Sport*, 2(3), 223-239. (In Persian).
- Ntoumanis, N. Ng, J. Y. Barkoukis, V. & Backhouse, S. (2014). **"Personal and psychosocial predictors of doping use in physical activity settings: A meta-analysis"**. *Sports medicine*, 44, 1603-1624.
- Palka, M. Z. Bigosińska, M. & Spieszny, M. (2022). **"The attitudes and beliefs of paralympians and athletes with disabilities on doping in sport"**. *Journal of Kinesiology and Exercise Sciences*, 32(99), 9-17.

- Rahman, M. R. Piper, T. Geyer, H. Equey, T. Baume, N. Aikin, R. & Maass, W. (2022). **"Data analytics for uncovering fraudulent behaviour in elite sports"**. ICIS 2022 Proceedings. 13, 2411.
- Santamaria, S. & Mazzeo, F. (2014). **"Ethical issues and doping in Olympic and Paralympic Games"**. Sports Medicine Journal/Medicina Sportivâ, 10(4), 2411-2417.
- Sarkeshikiyan, S. M. & Jamebozorg, Z. (2023). **"Thematic analysis: Clinical trial of teaching and learning technologies and its experienced capabilities in improving neurodevelopmental disorders: (with emphasis on special learning disability)"**. Mental retardation, Autism spectrum). Information and communication technology in educational sciences, 13(3), 91-115. (In Persian).
- Schneider, A. J. & Friedmann, T. (2006). **"The problem of doping in sports"**. Advances in genetics, 51, 1-9.
- Sekulic, D. Tahiraj, E. Zvan, M. Zenic, N. Uljevic, O. & Lesnik, B. (2016). **"Doping attitudes and covariates of potential doping behaviour in high-level team-sport athletes; Gender specific analysis"**. Journal of sports science & medicine, 15(4), 606-615.
- Shamsaei, N. & Ahmadian, N. (2020). **"Investigation of psychological relationship between the level of religiosity and doping susceptibility among bodybuilding athletes"**. Religion and health, 8(1), 30-38. (In Persian).
- Sharepour, M. Kabiri, S. Rahmati, M. M. & Riahi, M.S. (2018). **"The social learning process of illegal performance-Enhancing drugs (doping) use among professional athletes"**. Iranian journal of social problems, 9(2), 117-138. (In Persian).
- Shelley, J. Thrower, S. N. & Petróczi, A. (2021). **"Racing clean in a tainted world: A qualitative exploration of the experiences and views of clean British elite distance runners on doping and anti-doping"**. Frontiers in psychology, 12, 673087.
- Sobhani, A. Andam, R. & Zarifi, M. (2015). **"Study and prioritizing the factors and barriers to sport participation of disabled people of ahvaz city"**. Organizational behavior management in sport studies, 2(6), 41-48. (In persian).
- Soltan Ahmadi, T. Najafian, F. & Shahbazi, M. (2019). **"Amount of information about doping and the tendency to doping athletes of national teams"**. Sport psychology studies, 8(28), 193-206. (In Persian).
- Weber, K. Patterson, L. B. & Blank, C. (2022). **"An exploration of doping-related perceptions and knowledge of disabled elite athletes in the UK and Austria"**. Psychology of Sport and Exercise, 58, 102061.
- Weber, K. Patterson, L. B. & Blank, C. (2022). **"Doping in disabled elite sport: Perceptions, Knowledge and opinions from the perspective of German and UK coaches"**. Psychology of sport and exercise, 62, 102233.
- Zrnzević, J. & Zrnzević, N. (2016). **"The use of doping in paralympic sport"**. In book of proceedings (p.162).